

TABOR

Posamezne številke: Navadne Din — 75, ob nedeljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 270. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, dno. Telefon št. 24. — SHS poštnoizdatni račun št. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne odziva. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov

Maribor, nedelja 12. oktobra 1924.

Leto: V. — Številka: 234.

Borza.

CURIH, 11. okt. (Lzv.) Sklepni tečaj. Pariz 27, Beograd 7.45, London 23.40, Praga 15.50, Milan 22.70, Newyork 520.50, Dunaj 0.0073 pet osmin.

V krizi nobene izpremembe.

Davidovičevi upi na Ljubo Jovanovića. — Za popoldne napovedan nov sestanek obeh politikov.

BEOGRAD, 11. oktobra. Kljub temu, da je bilo vsled napete politične situacije pričakovati, da bo otvoritev izrednega zasedanja Narodne skupščine večalimani burna, je bil potek današnje otvoritvene seje razmeroma miren. Na drugi strani pa je politična javnost pričakovala, da bo današnji dan prinesel kako novo fazo v razpletu vladne krize. Tudi tu ni omejitve posebnega. V ospredju stoji vprašanje, ali bo Ljuba Jovanović s svojimi pristaši vstopil v sedanjo vlado. Davidovič in Jovanović sta se sestala danes popoldne tik pred otvoritvijo skupščine. Sestanek je bil kratek. Domenila sta se o delovanju skupščine. Na sestanku so bili navzoči tudi nekateri drugi ministri. Odločilen političen redez-vous Davidoviča in Jovanovića je napovedan za danes popoldne. Na tem sestanku bo Jovanović sporočil Davidoviču, kako se je odločil po predhodnem posvetovanju s svojimi pristaši. List »Vreme« piše, da je

vstop Jovanovića v Davidovičevo vlado popolnoma izključen, ker bi Jovanović s tem korakom stranko razcepil. Tega pa Jovanović ni hotel storiti niti tistikrat, ko so mu za to ceno nudili sestavo vlade. Tem manj je verjetno, da bi storil ta korak na ljubo Davidovičevi vladi, v kateri bi imel podrejeno mesto. Vsled tega je Davidovičeva akcija za pridobitev Jovanovića zgolj formalna; gre za to, da se izpolni želja, ki jo je izrekla krona. Tudi današnja »Politika« je tega mnenja. List piše, da od včeraj prevladuje mnenje, da ni misliti, da bi se vladna koalicija dala s te strani razširiti. Zdi se, da tudi vladni krogi ne računajo s to možnostjo. Tudi če bi ne prihajala v vprašanje strankina enotnost, je — pravijo vladinovci sami — malo verjetno, da bi poslanci, ki so še nedavno glasovali proti vladni deklaraciji, sedaj to deklaracijo proglasili za svoj političen credo.

Radić sondiral pri Pašiću?

Od Radićevcev demantirana senzacionalna vest »Politike«, da je Radić poslal zaupnika k Pašiću.

BEOGRAD, 11. oktobra. Današnja »Politika« je objavila senzacionalno vest, ki pa jo radićevci z vso odločnostjo demantirajo. Po tej vesti se je včeraj v radikalnih krogih trdovratno vzdrževala novica, da je Radić pred nekaj dnevi iskal kontakt s Pašićem. Osebe, ki stoji blizu N. Pašiću, pripovedujejo, da je Ra-

dićev zaupnik vprašal samega Pašića, ali bi bilo mogoče sodelovanje med HRSS in radikali. Pašić je izjavil, da radikali niso zoper sporazum, toda Radić mora najprej podati izjavo, da priznava temelje vidovdanske ustave, zlasti pa monarhijo. Pozneje bi se dalo razpravljati, v kakem smislu naj bi se ustava revidirala.

Narodna skupščina otvorjena.

Trije nujnostni predlogi. — »Kaj pa je Razmeroma miren potek prve seje. — z demisijo voj. ministra?«

BEOGRAD, 11. oktobra. Današnja seja Narodne skupščine, ki velja kot nadaljevanje v avgustu prekinjenega zasedanja, je bila brez nadaljnjih formalnosti ob 10. uri otvorjena. Tajnik Popović je prebral zapisnik zadnje seje, ki je bil sprejet brez ugovora. Nadalje je bil prebran ukaz o imenovanju državnega podtajnika Milana Grola ter izjava posl. Jelića, da se odreče mandatu. Nato so prišle na vrsto obtožnice proti bivšim ministrom dr. Lazi Markoviću, dr. Velizarju Jankoviću in dr. Drag. Kojiću. Predsednik Ljubo Jovanović je izjavil, da morajo biti obtožnice po zakonu in v smislu poslovnika natisnjene ter dostavljene vsakemu poslancu in obtožencem. Pri čitanju prve obtožnice so se oglasili Radićevci z vsklikom: »Glasneje!«, vsled česar je prišlo do prerekanja med nekaterimi radićevci in posl. Pribeževićem. Sicer ni bilo nobenih incidentov. Za obtožnicami so prišli na vrsto še nekateri dopisi. Tako je posl. Košutić izjavil, da si pridrži mandat za Modruš in Rijeko, dočim je za mandat

Split in Dubrovnik določiti naslednika. Pismo Stjepana Radića glede njegovih treh mandatorov je bilo dostavljeno verifikacijskemu odseku.

Nato je skupščina soglasno sprejela sledeče nujnostne predloge:

1. Predlog posl. Dimitrija Vajić in tovarišev o zakupniški aferi v Pančevu. 2. Vladni predlog o nujnosti osnutka korupcijskega zakona. 3. Osnutek invalidskega zakona.

Ko je nato predsednik odredil, da se preide k nadaljevanju dnevnega reda, je nastal v opozicijskih vrstah velik hrup. Poslanci so vpili: Kaj pa je z demisijo vojnega ministra? Vendar pa se je hrup čez malo časa poleg.

Predsednik je predložil nastopni dnevni red za ponedeljkovo sejo. 1. Volitev odseka za osnutek zakona o korupciji. 2. Volitev odseka za invalidni zakon. 3. poročilo odbora za prošnje in pritožbe.

Dnevni red je bil soglasno sprejet, nakar je predsednik otvoritveno sejo zaključil.

Dr. Beneš o ženevskem mirovnem paktu.

Na povratku v domovino je bil češko-slovaški zunanji minister dr. Beneš slovesno sprejet. Patriotični krogi se mu hoteli pokazati hvalečnost za usluge, ki jih je storil češki stvari pred svetom. — Zakaj dr. Beneš je bil kot spreten diplomat in duhovit državnik izvoljen za predsednika najvažnejše sekcije na 5. zasedanju Društva narodov, sekaije, ki je imela proučevati vprašanje razorožitve. Krona delu, ki ga je izvršila ta sekcija pod vodstvom dr. Beneša, je mirovni sporazum, ki je bil sprejet v plenumu in ki ostane za vsekdar v zgodovini člove-

štva eden najsvetlejših dokumentov sodobne kulture.

Ob prihodu na češko-slovaška tla je dr. Beneš izjavil v Plzinu, odgovarjajoč na županov pozdravni govor, med drugim sledeče:

»Ne prikrivam, da je delo, ki smo ga storili v Ženevi, bilo težko, tembolj, ker nam je proti pričakovanju skoraj trenutno zrasla iz novega mednarodnega položaja povsem nova naloga, ki smo jo morali rešiti do zadnjih konsekvenc. Ni ga primera v zgodovini človeštva, da bi se zbralo 54 narodov in izjavilo na usta svojih odgovornih zastopnikov, da bodo skušali z vsemi sredstvi zagotoviti svetu mir. Kaj takega še nikdar ni bilo in teh

54 v Ženevi zastopanih narodov predstavlja več ko tri četrtine vsega človeštva na zemlji. To, kar je bilo storjeno v Ženevi, je važno delo; rezultat našega dela je velik in smo lahko z njim zadovoljni. Res je tudi to, kar pravijo skeptiki, da s tem še nikakor ni zagotovljen mir. Da, bilo bi krivično reči, da smatram delo za končano in dovršeno. Narobe; naglasiti moram, da je vse to zgolj začetek, vendar pa je ta začetek velik in dober. Njega ne bo več moči odpraviti iz mednarodne politike.

Vem, da nas čaka še mnogo borbe in veliko dela, toda ne dvomim, da nam bo uspelo, končati naše delo in vsaj v širokih potezah uresničiti ideale.

Ženevski zapisnik preveva misel miru in pravičnosti, toda ne le misel pravičnosti v pravnem oziru, temveč tudi gospodarske in socialne pravičnosti. Ti komponenti imata velik pomen in velike naloge; v naši zgodovini sta imeli važno vlogo že za časa Jurja Podjebrada pa tja do uresničenja idealov našega predsednika. S temi idejami lahko pokažemo, da more tudi mal narod biti velik, če zna povzdigniti nad vse drugo zastavo velikih idealov.

Doma in po svetu.

— Koroški Slovenci ob 4. obletnici plebiscita. »Koroški Slovenci« piše v svoji večerajšnji številki: »Z velikimi proslavami, »aufmarsie«, kresovi, pom-pom in popivanjem praznujejo in bodo praznovali naši nemškutarji in Nemci letos v slovenskem in tudi nemškem ozemlju Koroške četrto obletnico plebiscita. Mi se jim ne bomo pridružili, ker nimamo povoda se ogrevati za Avstrijo, ki nam je postala mačeha in nas gospodarsko skoro že docela uničila s svojimi blaznimi davki. Obletnice se bomo spominjali tudi mi in sicer na način, ki bo pokazal našo zrelost in prinesel korist celi jugoslovanski javnosti na Koroškem. Agitirali bomo za naš list, nabirali nove naročnike in zbirali za tiskovni sklad in za »zbirko v spomin na 10. okt.« (za našo deco). V samopomoči je rešitev.

— Nemška ekspanzija v Turčiji. Iz Berlina poročajo: Kemal Eddin paša, nov turški poslanik v Berlinu, je predlagal, da naj se pokliče iz Nemčije 10.000 strokovno izobraženih mož, ki bodo vodili obnavljanja dela v Turčiji in dali tej državi moderno lice. Poslanik ute meljuje ta predlog s čisto političnimi razlogi: Nemci so edini, s katerimi lahko Turki sodelujejo, ne da bi se bali kakih imperijalističnih posledic. — Sicer pa je bil sporazum med nemškimi generali in Kemalom-pašom dogovorjen že davno prej in zdaj je nihče več ne prikriva, da je nova Turčija le podružnica ekspanzivne nemške politike na vzhodu. Tudi v Rusiji si začenja nemško izobraženstvo vedno bolj utrjevati tla. Bismarkovi učenci delajo počasi a smotreno. — Tako delo je včasih uspešnejše kot največje zmage z orožjem.

— Narasčanje prebivalstva v Avstraliji. Glasom poročil statističnega urada Avstralije je v zadnjem letu naraslo število tamošnjega prebivalstva od 5.400.000 na 5.700.000, torej za 300.000, in sicer vsled priseljevanja. Iz naše kraljevine je minulo leto 83 izseljencev dobilo avstralsko državljanstvo. Izseljevanje v Avstralijo neprestano narašča.

— Izreden jubilej doživlja te dni opereta »Dreimäderlhaus«, znana tudi pri nas, ker se je ponovnokrat igrala na mariborskem odru (Pri treh mladenkah). Na današnjem Bürgertheatru se vpri-zori te dni ta opereta tisočič.

— Jackie Coogan na Semmeringu. Mali filmski junak Jackie Coogan se je 9. tm. odpeljal z Orient-ekspresom iz Aten preko Budimpešte na Semmering, kjer ostane deset dni, da se odpotiše, ker je zelo utrujen. Šele potem obišče Dunaj. V njegovem spremstvu so stariši.

— Svoje spomine namerava izdati bivši srbski min. predsednik Jovan Gj. Avakumović. Memoari bodo obsegali do bo od l. 1860 do dec. 1918. Knjiga se lahko še danes naroči pri pisatelju samem v

Beogradu, Knes Mihajlova ul. 34. Memoari bodo brezdvoma lep donesek k jugoslovanski politični zgodovini.

— Sedemdesetletnico je obhajal 9. tm. goriški knez in nadškof Franc Borgia Sedej.

— Sport in politika. V Moravski Ostravi se vrše v novembru obč. volitve. Kuriozno je, da so poleg političnih strank prijavele svoje kandidatne liste tudi legionarji, vojni oškodovanci, hišni posestniki in končno še — sportisti. Menda imajo za nosilca liste najboljšega nogometaša ali pa — boksarja.

— 900letnico obstoja je slavilo te dni mesto Jaroslav v Rusiji, najstarejše mesto v ruskem Povolžju, osnovano l. 1024 od velikega kneza Jaroslava Modrega na izlivu reke Kotorosle v Volgo. — Mesto je bilo dolgo časa važen trgovski center, osobito v 16. stoletju ko so Angličani iskali nove pote na iztok. Danes je Jaroslav izgubil svojo nekdanjo važnost. Steje pa še vedno 100.000 duš.

— Brezsrčna mati. V Šapeu so aretirali radi detomora dvajsetletno tovarniško delavko Gino Matič, ki je živela z nekim Velisavljevičem in povila obroka. Ker pa ji je otrok bil na poti, ga je zadržala brezčutno kot bi bila kurtizana. Truplo je vrgla v reko. Voda pa ga je čez malo časa vrgla na obrežje, kjer ga je našel Velisavljevič in ga potem zakopal v nekem jarku, kamor so nosili smeti. Tu so ga zavohali psi ga izkopali in ogledali. Prihodnje jutro so nekateri sosede našli kose trupla na dvoriščih. Oblasti so takoj izsledile obn krivca in jih zaprle.

— Turščina kot učni jezik v naši državi. Južnosrbski muslimani zahtevajo, da se mora v vseh šolah v Južni Srbiji uvesti turščina kot učni jezik. Radovedni smo, ali jim bo vlada ugodila. Če bo, tedaj bo dr. Korošec pri Mohamedu dobro zapisan, kajti tako se bodo lahko poturčeni Srbi tudi SHS-iji dalje poturčevali.

— Madžarski industrijei v naši državi. Tekom meseca novembra bo obiskala glavna industrijska središča in večja mesta v naši državi delegacija madžarskih industrijecev. Naši industrijei bi Madžarom vrnili obisk v prvih mesecih prihodnjega leta.

— Nedelja zopet Radićev dan. Jutri, v nedeljo dne 12. tm. bo govoril na shodu HRSS v Vrpolju Stjepan Radić svoj »velik govor«, kot pravijo zagrebške vesti. V tem govoru bo zopet zavzel stališče napram kroni.

— Nov načelnik oddelka za umetnost v ministrstvu prosvete. Na predlog ministra prosvete je bil imenovan za načelnika umetnostnega oddelka znan hrvaški slikar dr. Branko Šenoa, upravnik visoke šole za umetnost in umetnostno obrt v Zagrebu. Dosedanji načelnik Odavić je bil vpokojen.

— Žalni dan vojnih invalidov v Celju. Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine SHS podružnica Celje priredi dne 19. tm. žalni dan za padlimi in umrlimi vojakmi in žrtvami svetovne vojne. Da se kruti bedi in pomankanju za žrtvami preostalih vsaj nekoliko opomore, je sklenila podružnica prirediti isti dan v prid tem revežem evetični dan.

Mariborske vesti.

Maribor, 11. oktobra 1924.

m Umetnostna razstava Kos-Pirnat-Stipčevšek. Razstava se nagiblje h koncu. Odprta bo še ves teden od 12. do vključno 19. tm. Od jutri dalje bo odprta vsak dan nepretrgoma od 9. do 16. ure, tako, da si jo lahko ogledajo tudi oni, ki imajo čas samo med 12. in 14. uro. — Razstava je razmeroma dobro obiskana. Doslej je bilo prodanih že 9 razstavljenih del. — Priporočamo kar najštevilnejši obisk, ki ga razstava mladih domačih umetnikov v polni meri zasluži.

m Koncert »Ljubljanskega Zvona« v Mariboru. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« priredi v ponedeljek, dne 20. okt. t. l. v Götzovi dvorani v Mariboru koncert umetnih in narodnih jugoslovenskih pesmi.

Samo zastopstvo racunskega stroja „Triumphator“, ANT. RUD. LEGAT, Maribor, samo Slovenska ulica 7, telefon 100

K Sv. KRIŽU NAD MARIBOROM
poleti v nedeljo 12. tm. ob 1/5. uri zju-
draj več mariborskih prijateljev naše
lepe okolice in zlasti lepe območje točke.
Odhod izpred stolne cerkve čez Sv. Ur-
ban. Kogar miče krasen pogled čez je-
zensko naravo naših Slov. Gor, naj se
pridruži!

NARODNI DOM.

Naš narodni je dom res prava
In močna narodna trdnjava;
od nekdanj bil je že središče,
Slovenem varno zavetišče
Pred skrajno drznimi navali
Nemčurske zdivjane druhal, —

Zdaj v Narodni naš dom vse dirja
V gostilno vrliga oštrija.
Ki z žlahtno kapljico postreže,
Da duša telu se priveže,
Z okusnimi se on jedi
Želodec praznega usmili.

Postrežba točna in solidna,
Natakarica jako pridna;
Če liter vina kdo naroči,
Tako mu ona ga natoči. —
Na hrano sprejme abonente,
Pobije s ceno konkurente.

Zatorej pameten ti bodi,
K nemčurjem v krčmo mi ne hodi,
Na domačine se oziraj,
Nemškutarjev pa ne podpiraj.
Zahajaj v zimi in poletu
Le v narodni ti dom k Osetu!

N 22 B. Z.
m Zanimiv precedens z avstrijskimi
aptanti. Mariborska policija je nedavno
izgnala nekega individua, ki je bil že
večkrat kaznovan. Ker je optiral za Av-
strijo, je seveda moral čez mejo. Na ve-
liko začudenje naših oblasti pa se je mož
čez nekaj dni vrnil kot priloga uradne-
ga akta, na katerem je bilo zapisano, da
se moža vrača, ker je izgubil opcijsko
pravo. Kdor se namreč v 12 mesecih po
opcijski ne naseli v Avstriji, izgubi av-
strijsko državljanstvo. Predmetni indi-
vidij pa je bil več ko eno leto po opcijski
v Mariboru. Posledično bo policija pač
lažje izganjala avstrijske optante, saj
jim navsezadnje stori uslugo, ker sicer
še izgubijo dragoceno avstrijsko držav-
ljanstvo.

m Promenadni koncert mariborske
vojne muzike v parku. V nedeljo ob 11.
uri se vrši ob lepem vremenu koncert s
sledenim sporedom: 1. Wagner, Bosna
selamlik. Koračnica. 2. Flottov, Ouver-
tura iz opere »Marta«. 3. Fučik, Donav-
ska bajke, Valček. 4. Verdi, Fantazija iz
opere »Aida«. 5. Parma, Romanca iz o-
pere »Urh, grof celjski«. 6. Brodil, Srb-
ske ciganske pesmi. 7. Brandl, Ljubinka,
koračnica.

m Pobiranje izvršilnih (eksekucijskih)
pritožbin v Mariboru je dovolil veliki
župan mestni občini z naredbom ob 30.
septembra. Pobiralo se bo za opomin od
vsakega dinarja 4 pare, za rubežen od
vsakega din. 4 pare, za prodajo od vsa-
kega dinarja 2 pari.

miz policijske kronike. Tekom minu-
te noči je bila aretirana 1 oseba, ki ima
odsedeti neko kazen; iz Avstrije pa sta
prispela 2 izgnana postopača. Straže so
vložile sledeče prijave: 1 težka škod-
ba, 1 kaljenje nočnega mira, 1 presto-
pek železniških varnostnih predpisov, 1
trpinčenje živali, 2 prekoračenja policijs-
ke ure, 2 kolearska brez luči in 1 najd-
ba. — Aretirana sta bila berača Ivan
Gabrovec in Ivan Toplak radi beračenja
in prepovedanega povratka v mesto.

m Pobiranje občinske davščine na to-
vornino v prid gradbenemu skladu ma-

Pravo Schichtovo-milo z znamko „Jelen“

je najboljša in v uporabi najcenejša mila na svetu.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

riboškemu je dovolil veliki župan mest-
ni občini mariborski z naredbom od 29.
sept. Občinska davščina na tovarnino se
pobira od blaga, natovornjenega in raz-
tovornjenega na mariborskih kolodvorih,
če presega njegova teža 100 kg. Podrob-
nosti glede oprostitve, glede višine od-
mere, plačevanja, povračila pomotoma
previsoko. Odmerjene naklade in druga
določila so razvidna iz naredbe same, ki
je objavljena v Uradnem listu št. 93 od
9. okt. 1921.

m Obrtno gibanje v Mariboru. V me-
secu septembru je bilo v Mariboru na
novo prijavljenih 11 obrti (1 trgovina z
lesom, 2 izdelovalci postrežkov, 1 izdelova-
nje belega perila, fino veenja, predti-
skanja itd., 1 trgovina s konfekcijo in
manufakturo, 1 trgovina z mešanim bla-
gom na debelo, 1 na drobno, 1 izdelova-
nje in popraviljanje kovinskih galant.
izdelkov, 1 trgovina z gumijem, 1 šivilj-
ska, 1 mesarska in 1 brivska obrt),
odjavljenih pa je bilo 12 obrti.

m 300 novih knjig v Ljudski knjižni-
ci. Kako utemeljeno so naše vesti o ne-
verjetno naglem razvoju naše Ljudske
knjižnice, nam priča dejstvo, da je do-
bila knjižnica v petek kar 300 novih
knjig iz vezave, ki bodo prihodnji teden
po večini že vpisane v kataloge. Zastopa-
no je leposlovje in znanstvo jugoslovans-
ke, nemške, češke, italijanske, francoske
in angleške literature. Vse omare, ki so
bile šele to poletje nabavljene, so že na-
biti polne in si bi morala knjižnica na-
baviti za novodošlo zbirko tudi nove o-
mare. Mirno lahko trdimo, da ne kaže
nobeno drugo mesto tolikega književno-
kulturnega napredka, ki bi slonelo
izključno na zasebni iniciativi, kot naš
jugoslovanski Maribor s svojo Ljudsko
knjižnico.

m Nesreča z možnarjem. V okoliških
vinogradih berejo. Po starih izročilih
morajo fantje na dan trgatve streljati,
da izženejo iz grozdiča kače, s katerimi
v Slov. goricah strašijo otroke, da ne
zobljajo pred trgatvijo sladkega groz-
dja. Tudi Gašpar Kajzar iz Kamnice je
včeraj mislil, da mora nabiti možnar in
ustreliti v znamenje, da v vinogradu
berejo. Spravil se je v »kamniški gra-
ben« in napolnil možnar s smodnikom.
V zadnjem hipu pa se je nerodnemu
fantu smodnik užgal in glej — z leve-
sta sfrčala kazalec in palec, da je bila
roka na mah čisto krvava. Hudo ga je
posmodio tudi po obrazu in mu raulo
usta. Fant je imel toliko korajže, da se
je ko napotil v mesto k rešilnemu od-
delku, kjer so ga obvezali in prepeljali
v bolnico.

m Vojaški koncert v prid »Domu vho-
gih«. Na splošno željo se v nedeljo dne
12. tm. dopoldne v mestnem parku pono-
vi z izbranim sporedom koncert vojne
muzike v prid pomožne stanovanjske
akcije za zgradbo doma ubogih brezsta-
novancev. S tem koncertem se zopet
nudi prilika ob enem z umetniškim užit-
kom združiti tudi dobro delo v korist
največjim revežem, kar so gotovo brez-
stanovanci.

m Anketa o dobroteljni loteriji, ki jo
namerava prirediti društvo »Dom ubo-
gih« v prid fondu za zgradbo stanovanj-
ske hiše za najubožnejše brezstanovanj-
ce, je sklicana na dne 14. oktobra tl. ob
18. uri v mestno posvetovalnico. Glavni
odbor bo poročal o dosežanjem delo-
vanju društva »Dom ubogih«, nakar bo
izvoljen širši in glavni odbor z vesel-
nim in loterijskim odsekom. Vabljeni
so vsi, ki se zanimajo za to dobroteljno
akcijo.

m Cirkus Olympia. V Tomšičevem
drevoredu se je naselil za nekaj dni ve-
lik cirkus Olympia. Razpolaga z lepim
številom spretno dresiranih živali, od
katerih se najbolj odlikujejo konji in
opice. Program predstav, ki se vršijo
vsak večer ob 20. uri (ob nedeljah in
praznikih tudi ob 4. uri) je velikopotez-
no izbran; izvajanje kaže, da je cirkus
Olympia v resnici veliko podjetje to
vrste.

m Društvo »Sokolski dom« v Mariboru
izreka g. Francu Počkarju iskreno zah-
valo za radevolje podarjenih 20 D.

m Od nedelje 10. okt. naprej se vršijo
v »Kavarni Evropa« od ruskega, iz 12
članov sestojčega »Balalajka orkestra«
Jar izvajani Balalajka koncerti s pet-
jem in plesom. Začetek dnevo ob 20.
uri. Brez vstopnine in brez povišanja
cen.

m Koncert na harfo znanega harfne-
ga virtuozu g. Lukeša bo v ponedeljek
dne 13. tm. v klubu Bar. Tam tudi plesna
revija.

m Odbor društva kaznil in jet. nad-
zorovalnega osebja se tem potom iskre-
no zahvaljuje vsem gosp. tovarišem in
tovarišicam za obilno udeležbo na dru-
žabnem večeru, kateri je društvo prire-
dilo dne 10. okt. v gostilni Jadran na
čast dolgoletnemu sotovarišu gosp. na-
mestniku Filipiču. — Odbor.

m Društvo kaznil in jet. nadzoroval-
nega osebja se tem potem cenj. občini-
stvu iskreno zahvaljuje za obilno ude-
ležbo na veselici, ki se je vršila dne 5.
okt. v Gambrinovi dvorani. Odbor.

m Tovarna Kovina je bila ustanovlje-
na leta 1919. Zaposluje povprečno 200
delavcev. Obstoji iz treh oddelkov in
sicer: Oddelke za kable, kjer se proiz-
vaja električna žica vsake vrste od naj-
finejših sobnih s svetlo ovitih žic do naj-
močnejših kablov; oddelke za kovinaste
predmete, kjer se izdelujejo bakrene in
medene posode raznih vrst, kakor sko-
delice za tehtnice, kotlički, mokašaljice,
pretisnjeni in vlečeni kovinasti predme-
ti vseh vrst, dalje raznovrstna pločevina-
nasta embalaža, kakor škatlje za mast
in doze v vsaki velikosti in v vsaki ob-
liki, kopalne peči od priprostih do luk-
suzne izdelave z v lastni tovarni izdela-
nimi baterijami, pritrjevalni material
za škrljaste strehe. Livarna: tu se iz-
delujejo raznovrstni okovi iz medenine,
kakor n. pr.: kljuke, ščiti, gonila za okna
rozete, gumbi, kroglice za peči, možnarji.
Tovarna je opremljena nad vse moderno
in urejena tako, da zamore udovoljiti
največjim zahtevam.

m Kavarna mestni park. Dnevno
koncertira ciganska kapela od 21. in pol
do pol 2. ure. V nedeljo (pri lepem vre-
menu) tudi popoldne od 16 in pol do 18
in pol koncert.

m Klub-Bar od 1. oktobra mednarodna
plesna revija; izvajajo dva Harald, 2
Valero, Emmy Schwarz, Margit Mose
in Anny Lissom.

m Pouk za srbobrasčino. V nedeljo
dne 12. oktobra ob 11. uri se vrši sesta-
nek interesentov in udeležencev tega te-
čaja v svrhu določitve urnika v zaseb-
nem učilišču Ant. Rud. Legat, Vrazova
ulica 4. Vabijo se vljudno vsi zainteresi
in udeleženci.

Narodno gledališče.

REPERTOAR.

Sobota, 11. okt. »Narodni poslanec«. C.
(Premijera).

Nedelja, 12. okt. »Narodni poslanec«. B.
Ponedeljek, 13. okt. Koncert tenorista g.
Josipa Rijaveca, stalnega gosta Na-
rodnega gledališča v Zagrebu.

V soboto 11. in nedeljo 12. okt. se igra
v tukašnjem gledališču velezabavna sa-
tirična veselica br. Nušića »Narodni
poslanec«.

Koncert Josipa Rijaveca, odličnega
tenorista zagrebske opere se vrši v pon-
edeljek, 13. t. m. Gospod Rijavec je eden
prvih jugoslovanskih tenoristov ter znan
kot odlični pevec po vsej Jugoslaviji ter
tudi izven nje. Ponedeljkov koncert bo
nudi mariborskemu občinstvu gotovo
izvanreden umetniški užitek.

Sport.

: Prvenstvena tekma SK Ptuj - TSK
»Merkur« Maribor. Tekma se vrši v ne-
deljo dne 12. tm. pop. v Ptuju TSK
»Merkur« v sledeči postavi: Čerče, Ko-
ren, Pesek, Molnar, Straus, Kristl, Špe-
glič, Ferk II., Ferk I., Ljosehnigg, Kosol,
rezerva Bauer, Jenko. Odhod iz Maribo-
ra ob 8.34. Spremljevalec Zellner.

: Prvenstvena tekma SK Jadran,
Ljubljana : ISSK Maribor se vrši, ka-
kor smo že naznanili jutri v nedeljo
dne 12. tm. popoldne ob pol treh na igri-
šču »Maribora« v ljudskem vrtu. — Tek-
ma bo nudila izreden sportni užitek že
radi tega, ker bosta obe moštvi v zelo
jaki postavi in se z vso vno močjo borile za
prepotrebne prvenstvene točke. V tehni-
čnem in taktičnem oziru sta oba protiv-
nika skoraj jednaka. Postava ISSK Ma-
ribor: Geuer, Vagner, Vauda II, Sjo-
vic, Hreščak I, Marušig, Simončič, Vo-
deb, Vogrinec, Hreščak II, Škrobar.

Iz zveze kulturnih dru- štev.

Pri Sv. Križu nad Mariborom se vrši
v nedeljo 12. tm. ob 8. uri zjutraj pre-
davanje ZKD. Predava g. učitelj Skala
iz Maribora iz zgodovine slovenskih
kmetov.

Načrti in smernice „Ljudske univerze“ v Mariboru.

Ljudska univerza bo pričela delovati
dne 13. t. m. Naj se ob tej priliki dota-
knemo njenega delovanja v pretekli se-
ziji in omenimo, da je bil obisk preda-
vanj večinoma prav zadovoljiv. Tako so
celo predavanja čisto filozofične vsebine
(Kant, problemi individualizma i. t. d.)
imela okoli 150 slušateljev ali še več. —
Posebno je bilo opaziti, da se naše ob-
činstvo mnogo zanima za umetnost. »Lj.
univ.« bo smoteno skrbela, da bo mogla
temu zanimanju tudi nadalje ustreči in
ga še stopnjevati. Obiskovalci so pripa-
dali večinoma srednjemu stanu. Dija-
štvo je bilo častno zastopano. Delavstvo
se je žal manj odzvalo in bo treba ubra-
ti nova pota, da vzbudimo tudi pri njem
več zanimanja za naše kulturno delo.

Potek preteklih treh let jasno doka-
zuje življensko potrebo Ljudske uni-
verze. Hvala za njen obstoj in napredek

gre lepi vrsti požrtvovalnih ljudi, ki
so stavili svoje znanje brezplačno na
razpolago v povzdig ljudske kulture. —
Naj nam ostanejo zvesti in naj bi se
njih krog še razširil.

V letošnji seziji se bo odbor potrudil,
da delo Ljudske univerze poglobi in raz-
širi, kolikor pač to dopušča slabotno
gnotno stanje. Sicer je »Lj. univ.« do-
bila letos od mestne občine podporo v
znesku 3000 din. — za katero se tudi tem
potem iskreno zahvaljuje — vendar pa
je vse to veliko premalo. Neobhodno po-
trebno je, da bi se povabilo k predavalni
mizi tuje predavatelje — naše prve
znanstvenike in pisatelje — in da bi na-
ši domači predavatelji šli v bližnja mesta
in tuge. Tako bi se hkratu gojili osebni
stiki, ki so prepotrebni, če hočemo priti
do individualne narodne osebnosti in
narodne kulture. Ljudska univerza je
kot nadstrankarski, samo kulturni fo-
rum v prvi vrsti poklicana, da goji in
pospešuje medsebojne duševne stike. —
Važno je nadalje, da zainteresiramo ši-
roke ljudske sloje s pomočjo kulturnih,

zanimivih filmov ter da kar največ pre-
davanj podpremo in oživimo s skioptič-
nimi slikami.

S temi pripomočki so druge narodne
visoke šole dosegale največje uspehe. Če
hočemo tedaj resnično napredovati, bo
morala tudi tukašnja narodna visoka
šola nabaviti primerne aparate in slike.

Iz navedenih razlogov je odbor skle-
nil, da bo pobiral odsele neznatno, maj-
hno vstopnino (po 2 din.).

Tudi druge ljudske univerze so že
zdavnaj uvedle vstopnino. Tako si je n.
pr. Sarajevsko narodno svenčilišče z do-
hodki od vstopnine nakupilo lepo knjiž-
nico — v enem letu so podarili do 600
knjig — aparate in slike. Seveda pa ne
bo nikomur zabranjen vstop, če slučajno
ne bi mogel plačati vstopnine.

O letošnjih predavanjih lahko omeni-
mo, da so nam objavljena že nekatera,
ki bodo brezdvomno zelo zanimiva, tako
na pr. o radiotelefoni s koncertom, o
alkoholizmu, o spolnih boleznih, o du-
ševno zaostalih otrocih in še različne

druge umetniške, kulturne in socialne
vsebine. Prirejala se bodo tudi posebna
predavanja za mladino in vpeljali tudi
muzikalični večeri.

»Ljudska univerza« namerava orga-
nizirati več strokovnih tečajev iz posa-
meznih predmetov, kakor iz zgodovine,
slovenščine, srbobrasčine, matematike,
fizike kemije, psihologije. Pogoji je se-
veda, da se priglasi zadostno interesen-
tov. Tozadevni priglasit se bodo spreje-
mali pri prvih dveh predavanjih.

Prvi večer (13. okt. 7. uri zvečer) je
namenjen »Ljudski univerzi« sami. Pre-
daval bo ing. J. Kukovec o vprašanju:
»Ali so nam potrebne Ljudske univer-
ze?« Predavatelj bo opozarjal na posebne
naloge, ki jih ima in more rešiti le ljud-
ska univerza; Pri tem bo tudi pokazal,
kako veličastno so se razvile nekatero
tuje Ljudske univerze.

Temu predavanju bo sledila prosta
diskusija, v katero lahko poseže vsak,
ki se zanima za vprašanja našega ljud-
sko-izobraževalnega dela.

Odbor »Ljudske univerze«

Sedemdesetletnica nestorja slovenskih trgovcev v mariborski oblasti.

Jutri 12. tm. slavi g. Maks Robič, posestnik in trgovec v Središču ob Dravi 70-letnico svojega plodonosnega življenja. Moč pomeni ne samo za lep slovenski trg Središče in njega gospodarski in kulturni razvoj, on pomeni veliko silo v gospodarskem življenju in razvoju cele naše mariborske pokrajine. Nad 40 let član okrajnega šolskega sveta in obenem enako dolgo krajni šolski ogle, da v Središču ima neveljive zasluge za razvoj našega šolstva in za kulturni napredek.

V Središču je bil skozi dvoje desetletij občinski odbornik, iskren prijatelj pred leti umrlega starine Šinka in njegov svetovalec, ter ima na lepem gospodarskem razvoju središke občine neveljive zasluge. Še letos se je v svojem in z mladeniškim ognjem vrgel v boj o priliki obč. volitev v prid zmagi demokratske stranke.

Bil je soustanovitelj in podpornik skoro vseh srediških narodnih in naprednih organizacij.

V svojem poklicu je eden izmed onih veletrgovcev, ki je vsled svoje poštenosti in solidnosti daleč naokrog znan in spoštovan.

Obenem z najiskrenejšimi čestitkami mu iz srca želimo, naj bi mu bilo dano še dolga leta uživati sadove svojega dela!

Zunanji dogodki.

Volitve v Angliji.

Ki so napovedane za zadnje dni oktobra, nimajo važnega pomena samo za Anglijo, ampak tudi za vso ostalo Evropo, v kateri predstavlja Velika Britanija enega izmed prvih političnih faktorjev. — Evropska in svetovna politika dosedanje vlade je bila pomirjevalna in je blagodejno vplivala na vse države. Tudi na znotraj je delavska vlada vodila pomirjevalno politiko. Le zato, ker je bila preveč obzirna nasproti bogatim slojem, so ji nastajale težave med delavstvom, kjer so posebno rovarili komunistični agitatorji. Da bi potolažila delavstvo, je sklenila pogodbo z Rusijo. Sedaj pa je posegel vmes težki kapital in ker delavska vlada ni imela večine, so jo konzervativci in liberalci vrgli. Da bo nje usoda taka, se je dalo prerokovati že ob nastopu. Sedaj se bosta spoprijeli v prvi vrsti konzervativna in delavska stranka. Boj bo silno težak, zakaj tudi Anglija je prišla v fazo velikih strankarskih bojov. Volitve v Angliji bodo eden najzanimivejših političnih procesov, ki se imajo izvršiti v bližnjem času. Zelo veliko zavisi od njih.

V Zedinjenih državah ameriških

bodo v novembru volili predsednika. — Volilni boj se je že razmahnil in je jako oster. Tudi tam nastopajo tri močne stranke: demokratska, republikanska in neodvisna. Slednja je nastala šele v zadnjem času in se okoli nje zbirajo predvsem tuji življi, delavstvo in socialno naprednejši ljudje. Če bi zmagal neodvisen kandidat, tedaj bi imele volitve tudi za Evropo neposreden pomen: demokrati in republikanci, zlasti slednji, da se ne marajo vmešavati v evropske posle — odkar seve ni nič več zasluska.

Društvo narodov

Je zaključilo peto zasedanje z velikim uspehom, ki je sicer še papirnat, ki pa ima mednarodno moč in bo posledje treba z njim računati. To je mirovni protokol, ki določa, pod kakimi pogoji se sme začeti vojna. Odslej bo veliko težje, pogonati narode v krvavo klanje, ker bo treba najprej preiskusiti vsa mirovna sredstva, posebno še razsodišča. Taki sklepi pa bodo imeli pravo važnost in veljavo šele tedaj, ko bodo vsi narodi prožeti z mirovnim duhom in bodo vojno sovražili tako kot so zasovražili suženjstvo. Svetovni interesi narodov in napredek vsega človeštva nam vsem vele, da delajmo vsak na svojem mestu v duhu velikih idealov miru in socialne resnice!

Še stanovanjski zakon.

(Iz vrst najemnikov).

V zadnjem vašem članku o novem stanovanjskem zakonu ste se le mimogrede dotaknili stališča najemnikov. — Radi priznavamo, da so nekaterim hišnim posestnikom godi krivica, ker so vtaknili v hišo kapital, ki jim zdaj jako malo nosi. Dočim drugi kapitalisti lahko

svojo glavnico uspešno nalagajo in so jo večinoma že pomnožili. Toda uvažiti je treba to, da je hišnih posestnikov, ki bi živeli izključno od najemnine, razmeroma malo. V Mariboru so lastniki največjih in najlepših stanovanjskih hiš bogataši, ki jim druga podjetja veliko nosijo. Vsak izmed njih ima več hiš in če bi že hotel živeti zgolj od najemnine, bi imel vsaj take prejemke kot višji državni uradnik. S čisto kapitalističnega stališča se tem bogatašem res godi »krivica«, ker jim hiše rekvirirajo in tako rekoč socializirajo, toda gospodje, ki jim v prav ničnemur ne prede trda, bodo že morali dovoliti, da v dobi velikih socialnih gibanj in revolucij žrtvujejo nekaj v prid onim, ki občutijo na svoji koži daleko trše krivice. Ne pozabimo, da so hiše zgrajene radi ljudi in ne radi kapitala, ki ga je kdo investiral vanje. — Kdor je vzel denar iz bank in sezidal stanovanjsko hišo, je pač moral računati s tem, da se bo v dohodkih od te hiše hočeš-nočeš prilagojeval splošnim razmeram. Res je, da so pred vojno bili hišni posestniki kolikor-toliko zadovoljni z višino najemnine, ki so jo določevale razmere same, ne pozabimo pa, da so bile tudi plače in mezde v pravičnejšem razmerju s tržnimi cenami ter da so bile tržne cene stabilizirane. Danes še vedno trpimo na gospodarskih posledicah vojne in je verjetno, da jih tako kmalu ne bomo likvidirali. Niso samo državni nastavlenci slabo plačani, tudi zasebni nameščenci in delavci dobivajo po veliki večini prenizke prejemke. Če je pravično, da dobijo hišni posestniki zlato najemnino, tedaj je vsaj tako pravično, da se tudi nameščenci in delavci plačuje v relaciji s predvojno valuto. Drugi namreč delajo in živijo izključno od dela, dočim velika večina hišnih posestnikov živi iz drugih virov; prejemki iz hiše so le postranski dohodek; večkrat za ta kapital ni bilo treba niti s prstom ganiti, če se je kdo »slučajno« rodil kot sin bogatih starišev.

Tudi ljudje, ki presojaajo svet izključno z vidika svojega kapitala, morajo priznati najmanj to, da se mora delo v principu plačevati tako kot se je plačevalo pred vojno, ker so ljudje enako vredni, če se namreč naj kapital obrestuje tako, kot se je obrestoval pred vojno (in to je tisto, kar hišni posestniki zahtevajo). Toda če vprašamo hišne posestnike, ki so obenem podjetniki ali člani raznih upravnih svetov, ki določajo višino prejemkov nastavlencev in delavcev, ali so voljni povišati plače na tisto pravično relacijo, v katero naj se postavi najemnina, dobimo odgovor: Izključno! Gospodarsko življenje se nahaja v krizi in takega povišanja ne prenese.

Iz tega lahko sklepamo, da bi bilo pravično, če bi se zgodilo ljudem, ki imajo stanovanjske hiše, da bi dobivali predvojne dohodke iz njih, da pa bi bilo prav tako pravično, če ljudje, ki delajo, ustvarjajo in množijo vse kapitala tega sveta, ne bi dobivali za svoje delo predvojnih prejemkov, temveč take, ki so v skladu z gospodarsko krizo.

Mislimo, da ni težko presoditi, kaj je tu pravično in kaj ni pravično. In ker živimo v svetu, kjer velja demokratičen družabni nazor, bo moral imeti interes večine prednost pred interesom manjšine. Pomislimo, kaj bi bilo katerokoli mesto brez najemnikov! Od cirkulacije teh slojev, ki si ne morejo zidati lastnih hiš, pač živi velik del onih, ki si lahko zidajo lastne hiše. In zlasti v teh časih, ko se človeško delo — zlasti duševno — plačuje nizko pod ceno l. 1914, smejo intelektualni in manualni delavci v imenu socialne pravičnosti zahtevati od države, da jih ona kot regulator socialnih nasprotij in kot nositelj večine zaščiti pred eksploatacijo onih, ki imajo razen drugih dohodkov še dohodke iz lastnih hiš. Današnja družba sicer ne čuti sramote, da morajo ljudje,

ki hočejo delati in ki jih družba potrebuje, beračiti za streho — najprimitivnejši pogoj! — vendar pa imajo najemniki vso pravico, da se branijo in varujejo pred hišnimi posestniki. Najemniki ne morejo in ne bodo trpeli, da bi si »beati possidentes« baš na njihov račun popravljali trdote sedanjega gospodarskega položaja, ki ga duševni in ročni proletarijat veliko bolj občuti in ki se mu naravnost zajeda v meso.

Pomislite, kaj pomeni, da bo treba po novem stanovanjskem zakonu plačati v stanovanjski hiši zelo bogatega Mariborčana za skromno sobo s kuhinjo čez 400 din. mesečne najemnine, dočim so vsi prejemki nastanjenega zasebnega nastavljenca z družino komaj čkrat večji.

Telesno zaprtje odpravite, ako pijete Radensko vodo!

Louis Couperus:

Zaljubljeni osel.

Roman.

(51)

Utihnili je zoprn smeh. Dekličine besede so odmevale v votli tišini. Bela nočna svetloba je postala mrtvaško siva; zlati blesk svetiljk je poprijel žvepleno žolto barvo; vsa dvorana se je napolnila s sencami. V tej zmesi linij in telesnih oblik je iz bazena vzniknil nov lotosov cvet. Stebelce se je zibalo, rastlo na levo in na desno, se dvigalo višje in višje ter zraslo prav do mene, razvivši se v blesteče črni cvet, ki se je nagnil k mojemu gobcu. Meroë je odvrnila s hinavsko ljubeznivostjo:

»Lepa Charis! Dovolj, da ti povem: Charmides je strašen lopov, zato so ga bogovi pretvorili v osla. Praviš, da je junak, ki se je vrnil iz boja? Ne verjem, to je strahotna laž. Če ga prisiliš, da bo požrl ta lotosov cvet, ga boš videla v njegovi pravi podobi.«

Zopet se je Charis ozrla na Meroë, na Chersonesusu pa name. Okoli je stalo krdelo čarovnikov. Vsi so srepo strmeli v nas. Meroë se je še vedno smehljala s porogljivim usmevom in dvigala mogočno palico; strahotno jo je bilo videti v plašču Circe, ki je bilo obilno okrašen s solnčnicami iz dragocenega kamenja. Zdela se mi je, da vse čarobne moči pristikajo na Charis, da bi ubrala črn lotosov cvet. Že je iztegnila roko tja k dolgemu stebelu, ki se je samo nagnilo k nji. Zdajci je ubrala cvet, tako silno jo je obvladala nedolžna radovednost.

Pogledala me je z milimi očmi, ki so toliko spominjale modrega lotosovega cvetja in mi ponudila črno rožo. Skoraj bi bil brez moči, zakaj nekaka čudnosladka skušnjava je ležala v njeni beli roki. Elevezijaska božanstva! Kaj se bo zgodilo z mano, če bom snedel lotosov cvet. In brž ko sem se spomnil božanstev, mi je šinilo nekaj lahkega, ko da je vame kdo dihnul. In v tem navdihnenju mi je prišel sklep:

Sprejmi cvet, toda ne snedi ga!

Izprožil sem gobec. Slišal sem, s kako silo je zadržala okoli mene zloba, ki je že napol čutila slast mojega pogina. — Zgrabil sem cvet z zobmi, tako, da mi je visel nazven. Nato pa sem ga koj izpljunil in s kopitom poteptal.

V tistem hipu so se utrile svetiljke. Skozi temo je zabučal grozovit trušč. Na vratu so mi še ležale Charisine roke. Čarovnjaki so tulili od jeze. Slišal sem pobesneno roganje med Meroë in Chersonesusom:

»Kako je to mogoče, Chersonesus, ti slabič!«

»Da, kako je mogoče, nemočna Meroë!«

»Da osel...«

»Trgovski potnik...«

»Vedno in ponovno...«

»Zloni tvojo čarovniško moč!«

V predvojnem času se je pač dalo za ostalih pet šestin nabaviti hrano in obleko, ob današnjih visokih, neurejenih cenah pa je to čisto izključeno. Vprašamo: kakšna pravica hoče in zahteva, da ima bogati hišni posestnik dobiti najemnino v predvojni relaciji, dočim je najemnik, ki živi izključno od dela, prisiljen, dati družbi svoje duševne in telesne moči nizko pod to ceno?!

Nov stanovanjski zakon, ki celo hišnih posestnikov ne zadovoljuje, znači za nas najemnike očitno krivico. To se da dokazati brez demagogije: s čisto navadnim upoštevanjem dejstev. Najemniki proti tej rešitvi kočljivega vprašanja, ki sploh ni rešitev, protestiramo z vso odločnostjo!

»Zloni tvojo čarovniško moč!«

Vsa pobesneta sta se jela obkladati z grdimi psovkami.

»Bžanstva Elevezija!« sem molil. — Vem, zakaj se je zlomila njih čarovniška moč. Vsled vašega varstva, boginje! Bogovi Elevezija! Stojte nam vedno ob strani!«

Stal sem na prejšnjem mestu, dočim mi je Charis napol omamljena visela s vratu. Noč je postala prozornejša; zdela se je, da svita. Videl sem, da se začarana palača ježi in krči liki sive pošasti na glavah njenih stebrov.

»Kje sem!« je šepnila Charis, kakor da se je prebudila iz sna. »Kakšno sanjo sem sanjala, Charmides! Charmides, te-civa proč odtod!«

Urno mi je skočila na hrbet.

Tedaj sem začul neki glas:

»Gospodar moj! Gospodar! Charmides! Ste li že pozabili vesnatega suznja Davusa? Čeprav ste osel, ozrite se tudi nanj! Glejte, preganjajo me trije debeli prasci in me nočejo izpustiti!«

Zares! Že sem bil dvignil sprednjo desno nogo, da bi s Chariso pobegnil, kar sem opazil Davusa, kako je tekel okoli bazena, bežeč pred tremi krulčimi prasci.

Pritekel je k meni, se mi skril med med noge in vzkliknil:

»Zaščitite me, gospodar! Zaščitite me, gospodar!«

Toda prasci mi niso hoteli storiti nič zalega. Le krulili so vse bolj in žalostneje. Takoj sem razumel, kaj hočejo, zakaj živali se zelo hitro razumejo med sabo. Razbral sem iz njihovega kruljenja vzklake:

»Harr-mides! Haar-mides!«

»Kaj pa je?«

»Usmili se, usmili se!«

»Kdo ste?«

»Trojica senatorjev, ki smo svoje dni potovali čez Tesalijo.«

»Kaj se vam je zgodilo?«

»V Hypati nas je Meroë začarala.«

»Morate jesti amaryllise!« sem vzkliknil.

»Kje naj jih najdemo?« so zakrulišč prasiči-senatorji še glasneje in obupneje. Tedaj je Charis velela ponovno:

»Charmides! Charmides! Tecimela!«

Davus pa je vpil:

»Gospodar! Gospodar! Ščiti me!«

Zarigal sem in se dal v dir. Zdela se mi je, da so prasiči in Davus razumeli moje reganje. Medtem ko se je Charis krčevito oklepala mojega vratu, so se prasiči obupno valjali za mano, dočim se je Davus tesno oprijel mojega oslovskega repa. Vse je šlo tako, kot sem bil sam hotel. Tekli smo in drveli; kam, ni vedel nihče. Bili smo že daleč zunaj na poljih, ki so se rahlo brisala v svitu prve zarje. Moj trden namen je bil, priti za vsako ceno iz Chersonesusovega začaranega kroga in rešiti Charis in sebe pa tudi Davusa ter tri v svinje pretvorjene senatorje.

Buflj, svilasti lasje,

vo rednem umivanju glave z

„Elida“ Shampoo™!

Gospodarstvo.

g Oddaja vinskih trt in sadnih dreves iz drž. trtnic in drevesnic mariborske oblasti. Prihodnjo spomlad se bodo oddajale iz drž. trtnic in drevesnic v mariborski oblasti trtne in drevesne sadike najbolj upeljanih vrst, kakor: laške graševine, muškatega silvanca, belega burgundca, rumenega šipona, zelenega silvanca, žlahtnine in dr., cepljenih na riparijo portalis, rupestris št. 9, solonis 1616; nadalje od jablan: štajerskega mošancelja, renskega boboveca, baumanovke, kanadke i. dr. po sledečih znižanih cenah: cepljenke Ia, po 1500 D, IIa po 1000 D 1000 komadov; korenjaki Ia, po 250 D, IIa po 75 D 1000 komadov; ključi Ia po

200 D, IIa po 35 D 1000 komadov, drevesa (visokodebenala) IIa po 15 D, IIa po 10 D komad. Te cene veljajo le za manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristojne občine tozadevno potrdilo. Imovitejšim posestnikom se zaračunajo trte in drevesa za 50% dražje. Nadalje veljajo te cene le na oddajnem mestu, v dotični trtnici ali drevesnici. Za omot in dovoz na železnico se zaračuna lastne stroške. Pri dodelitvi se bo v prvi vrsti upoštevalo vinogradnike in sadjarje mariborske oblasti; potem še le ostale. Naročila na to blago morajo biti kolekovana (5 D za vlogo in se imajo vložiti najkasneje do 15. novembra tl., ali pri pristojnem sreskem ekonomu ali pa pri dotični drž. trtnici, ozir. drevesnici, odnosno pri »Vi-

narskem in sadjarskem nadzorništvu za mariborsko oblast v Mariboru. Po tem roku se razdeli zaloge sorazmerno med vse opravičence in se jim dostavi tozadevne nakaznice. Drevesa se lahko dobe tudi že to jesen, toda le, če se vložijo naročila vsaj do 20. oktobra tl. pri imenovanem nadzorništvu.

činstva, da je bilo prodanih dvakrat več vstopnic nego je bilo sedežev. Ker se je stoječe občinstvo vmešavalo v igro, je prišlo do pretepa in lučanja kamenja. Rezultat tekme je bil — precejšnje število ranjencev.

Za 4 milijone dolarjev zlata in srebra v morju.

Na Cap Virginia je odšla nedavno ekspedicijska, podpisana od sindikata ameriških bogatašev, ki ima nalogo, da dvigne iz morja zlato in srebro v vrednosti 4 milijonov dolarjev, ki so pred 14 leti potonili s parobrodom »Mexika«. Vmes so tudi dragulji, last carice Charlotte, vdove cesarja Maksimilijana Mehikanskega.

BRZOJAVKA!

Koncert na harfo od pondeljka,

dne 13. t. m. v KLUB BAR.

Tam tudi plesna revija.

2318

Gozdno posestvo

čez 200 johov, kakor tudi kmetijsko posestvo z lepo hišo v Sloveniji blizu železnice, se prodaja.

Vprašanja na:

2298

Aloma Company, Ljubljana

Svojo bogato zalogo novodošlega sukna za dame in gospode priporoča trdka

MASTEK & KARNIČNIK
Glavni trg.

2171

Popolnoma zastopni ne dobite

nikjer toda po zelo ugodni ceni dobite emailirano posodo, znamke »Goliat« težko in lahko, češko-lovaškega proizvajalca pločevinasto in lito posodo porcelanasto, kamenito in stekleno robno najboljše vrste edno le pri znani domači trdki

A. VICEL, MARIBOR
Glavni trg št. 5. 1716

Napolitanke
Adria narezki
Keksi
Bonboni
Čokolada
Malinovec

1579

vsaka množina najceneje
v glavni zalogi

tovarna handitov
Maribor, Stolna ul. 4.

Vsaka gospodinja je najbolje postrežena s svežim blagom in konkurenč. cenami pri trdki
A. Požar
Maribor, Gosposka ul. 4
Ako ne verjame, poskusite!

Zanimivosti.

Nogometna tekma s čudnim rezultatom.

Minolo nedeljo bi se morala vršiti nogometna tekma med zmagovalnim moštvom Uruguaya in reprezentacijo Argentine in sicer v Buenos Airesu. — Prišla pa je tako ogromna množica ob-

Trgovina z modnim, manufakturnim in specerijskim blagom se vlijudno priporoča

F. STARČIČ

MARIBOR 2307

Vetrinjska ulica št. 15.

Flor nogavice
Din. 38.—

Anica Traun, Maribor
Grajski trg 1.

2177

Vsakovrstno žensko in moško perilo, zastore itd. solidno in po najnižjih cenah izdeluje

FRANJA MAGERL

2305 MARIBOR 2305

Gosposka ulica št. 37

Lepi prostori za zidanje hiš

so na prodaj na Pobrežju. Vpraša se pri trgovcu **Lešnik** na Teznu.

2279 3—2

Radi likvidacije trgovine

prodam priznano najboljšo galošo in snežno čevljo, »Tretorn« po jako znižani ceni. Razprodaja le

GOSPOSKA ULICA št. 58/II.

Edino tam se prevzamejo tudi popravila istih.

M. J. NERAT (poprej Slovenska ulica št. 12)

Najvišje cene!

za staro železo, litino, vse vrste kovin, krojaške in papirnatne odpadke, plača

veletrgovina z surovinami Ivan Sluga

Maribor, Tržaška cesta 5, Telefon 360

Cunje za čiščenje strojev vsaki množini na razpolago

POZOR!

Prave kranjske klobase vedno sveže, razne sira, salame, šunke, sardine, mesne paste, čokolade, likerje, slanina i. t. d. priporoča

SINIGOJ JOSIP
delikatesna trgovina

Aleksandrova cesta 18.

2036 5—3

Posojilnica v Mariboru

Narodni dom

razpisuje za šolsko leto 1924—25 sledeče ustanove:

1. **dr. Franja Rapoca** za visokošolce devet mest po Din 300.—

2. **lastne** in sicer za Vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru, za srednjo kmetijsko šolo v Mariboru in državno obrtno šolo v Ljubljani po eno mesto po Din 500.—

Pravico do ustanov pod 1. imajo visokošolci slovenske narodnosti iz mariborskega in šoštanjskega okraja, pri drugih pa se bo oziralo na prosilce iz mariborskega okraja.

Prošnja z domovnico, zadnjim šolskim spričevalom in ubožnim listom se naj vložijo do 25. oktobra pri Posojilnici v Mariboru.

Ravnateljstvo.

319

Lepe božične kolekcije!

*** Najnižje cene! ***

„Sana“ tovornica čokolade
Hoče pri Mariboru

se priporoča za dobavo vseh vrst čokoladnih izdelkov, kakor mlečna, grenka, fina topilna, za kuho, kavarniška etc.

2314

Medkrajevni
telefon 228

„KOVINA“

TOVARNA
TEZNO

Prva jugoslovanska metalurgična industrija d. d.-Maribor

Oddelek za kable in električno napeljavo vseh vrst.

Oddelek za kovinaste izdelke:

bakrene posode, medene skodelice za tehtnice, kotliči za sneg, kopalne peči, žvepljarke, cedila za vino, škropilnice proti peronospori, pločevinasta embalaža vsake vrste, drobni material za elektr. instalacijo itd. itd.

Oddelek livarna:

medeni okovi za pohištvo, vrata, okna, možnarji i raznovrstna lita kovina.

2292

MALA OZNANILA.

Pohištvo

lastnih izdelkov za spalne in ječilne sobe najceneje v zalogi Šercer in drug, Maribor, Vetrinjska ulica št. 2. 166

Higijenična brivnica, Vjekoslav Gjurić, Jurčičeva ulica 9. se radi prvovrstne postrežbe vsem priporoča. Dijaki imajo pri striženju znatni popust. 1911 18-12

Dobro zaslužek dobe prodajalci „Jutra“ za Maribor in Studence. Priglasje sprejme podružnica „Jutra“ Barvarska ulica 1. 2278 2-2

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji „VRT“, Džamonja in drugovi, družba z o. z., Maribor. Največji izbor plemenitih sadnih dreves (cepov) v najlepših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na amerikaških podlogah, kakor tudi cepe in pedloge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno okrasno grmovje ter drevice imamo celo leto! Zahtevajte cenike! 2185 10-5

Železna peč velika je ugodno na prodaj v trgovini Drago Rosina, Vetrinjska ulica. 2310

Trgovska hiša v me-tu se radi družinskih razmer takoj prodaja. Ponudbe: Maribor Mlinška ulica 44. 2226 2-2

Usnjarnica s posestvom, sadonosnik, vinograd v bližini Mariboru na prodaj. Plača se lahko pol kupnine pri pogodbi, druga polovica lahko obliži. Ponudbe: Maribor Mlinška ulica 44. 2225

Gospodična višjega razreda gimnazije, črne puke v vseh predmetih. Naslov v upravi. 2282

Hrvat želi dati inštrukcijo v srbohrvaščini, in po potrebi tudi iz drugih predmetov od 1. do 3. razreda gimnazije. Ponudbe je poslati pod „št. 2299“ na upravo. 2292

Lepo meblirana solnčna soba, električna razsvetljava. Sodna ul. 25, pritličje, vrata 3. 2306

Opremljena soba se odda s 15. oktobrom. Naslov pove uprava. 2301

Prvovrstno sladko seno, prvovrstna otava, stisnjena in prosta, stisnjena slama in nastrgana slama v vsaki množini in po najcenejših dnevnih cenah se dobi vsak čas pri Francu Radi, Aleksandrova cesta 40. Najceneje kupiš v isti trgovini različna krnila in vse specerijsko blago. 2257 2-2

Po ceni na prodaj. 2 moški obleki, 2 ženske suknji ene blazne vse v dobrem stanu. Naslov v upravnistvu. 2277 2-2

Iščete se krojača za konfekcijsko delo, trgovina Starčič, Vetrinjska ulica 15. 2315

Na prvovrstno hrano se sprejme več oseb. Naslov v upravi. 2274 3-2

Dívno, pesestvo 36 orolov, a-rendirano 1 1/2 ure od Maribora v Slovenskih gorah ob glavni cesti obstoječo iz hiše za gospodarja, oskrbnika in viničarja, hlevi z živaljo ter fundus inštruktus se prodaja prostoročno. Pismene ponudbe na upravnistvo pod „Rentabel“. 2252 3-3

Nemeblirano tudi meblirano sobo s prehrano iščem v Magdalenskem predmestju. za 15. oktober ali 1. november 1924. Naslov v upravi. 2251 3-3

Moderno in čisto slikanje sob, napisov na zid, les in steklo od navadnih do najfinjših del, pleskanje pohištva in s. avb, podov itd. Za vsa dela jamčimo. Mnogo priznanj za velika dela. Franc Ambrožič Maribor, Grajska ulica 2. 2196

Mlin in žaga sredi vasi pri glavni cesti, brez konkurence, velik promet z lesom in žitom, električna razsvetljava se zaradi družinskih razmer ugodno prodaja. Ponudbe pod „Zlata jama“, na upravnistvo lista. 2280 2-2

Elegantna zofa, veliki lepi okvirji za slike, galoše in častnike in civilne gospode. Kamniška cesta 5, pritličje levo. Ogleda se lahko 7. od 10. in 13. do 16. ure. 2291

Dobro ohranjen šivalni stroj za 1200 Dinarjev na prodaj. Koroška cesta 39, I. nadstropje, vrata št. 5. 2293

Potnika akviziterja s plačo in in provizijo sprejme velika zavarovalnica. Ponudbe na upravo lista pod „Agil 1530“. 2288

Novo vino dalmatinsko in staro šumadijsko in refosko se prodaja v Vetrinjski ulici št. 3 pri Črnem Jurju, po zmernih cenah. 2295

Staubler, pekar in lončar, Ob bregu 4. izdeluje in popravlja peči in štedilnike, nove in stare peči se po ceni prodajajo. 2294

Amateri - Fotografiji! dole so vse vrste Mimasa papirji kakor tudi vse druge foto-potreščine. Foto-Vlašič, Maribor, Gosposka ulica 23. 2290

Velika soba z eno ali dve postelji se odda takoj. Naslov pove uprava. 2283 3-2

Lepa meblirana soba s kopalnico se odda s 15. oktobrom. Kamniška cesta 5. 2287 2-2

Sprejme se čevljarški učenec. Meljska cesta št. 1. 2304

Dobro ohranjeno moško kolo na prodaj. Aleksandrova cesta št. 44/III. 2316

Ne pozabi naročnine!

Restavracija Grajska klet

Bogomir Slachta

vsaki dan ob 1/2. uri

KONCERT

salonskega orkestra
g. Pospišila

Prvovrstna srbska, francoska in češka kuhinja. Toči se najboljša vina in eksportni ležak Laške pivovarne.

1903

DERMATOLOG PRIMARIJ

Dr. HUGON ROBIČ

MARIBOR, PRESERNOVA ULICA ŠTEV. 2, TELEFON ŠTEV. 359,

2320

zopet ordinira in sicer ob nedeljah in praznikih od 10. do 11., ob delavnikih od 14. do 16. ure (2-4).

SREČKO DIHAR
MANDEKARNA
TRGOVINA
MARIBOR
GOSPOSKA ULICA

Kaznovano obrekovalje.

Podpirajte sokolski tisk!

„Opeke iz Račja nikar! Ta dela ti škodo in kvar“. Tako Jernej Vidu je čenčal. A Vid kakor volk je zarenčal, lažnjiveč kľofuto prismolil z besedo tako jo zasolil: „Opeke jaz kupil sem mnogo, preskusil je celo zalogo. Opeka iz Račja edina po ceni je, dobra in fina“.

ŠOFER

zanesljiv in trezen, popolnoma izurjen v popravilu avtomobila, za stalno službo išče 2271

AUTOTAKSA

J. Völker, Kersnikova u. 1.

Specerijsko in kolonijalno blago ter deželne pridelke na debelo nudi po najnižji ceni

Miloš Oset, Maribor
Glavni trg 1619

Najboljše manufakturno blago se dobi pri tvrdki

J. N. ŠOŠTARIČ

Maribor, Aleksandrova cesta št. 13.

TELEFON ŠTEV. 222.

Trgovina z modnim, manufakturnim, suknenim in platnenim blagom, perflom, konfekcijo in pleteninami.

Na debelo in drobno.

1715

Otvoritvena objava

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem na novo otvoril 2300

krojaški modni salon za gospode in dame v Mariboru, Aleksandrova cesta 25

nasproti veletrgovine z železnino Pinter & Lenard, v koje lokalih sem pred leti vodil svoj znani modni salon za gospode in dame.

Imel bodem na zalogi prvovrstno blago, izgotovljene obleke in vse potreščine, vsled česar bodem zamogel vsakomur ustreči, ker bodem zaposloval tudi prvovrstne delavne moči. — Priporočam se cenj. občinstvu

Ignac Božič modni salon za gospode in dame Maribor, Aleksandrova cesta 25

Znižane cene!

POTNI KOVČEKI

torbice iz usnja, gamaše, nahrbtniki v velike izberi

Gonilni jermeni 2297 Dežne plahte

Ivan Kravos, Alekandrova c. 13

Znižane cene!

ANTON TAVČAR

tovarna mesnih izdelkov

Krčevina št. 162.

Prodajalna Maribor

Jurčičeva ulica št. 3.

2249

KJE kupim najboljše in najcenejše platno?

Tako povprašujejo meščanske in kmetiške gospodinjice, ki prihajajo v Maribor. Na to je odgovor lahek in čisto zanesljiv. Vsak naj krene v Gosposko ulico in naj zavije pri kavarni „Central“ v Solsko ulico ob vhod na Stolni trg. Tam se na desno nahaja modna trgovina

IVO VEKJET

kjer postrežejo vsakogar popolnoma po njegovi želji in v največjo njegovo zadovoljnost. 2013

Grand Cirkus Olympia

TOMŠIČEV DREVORED, Nedeljo 12. oktobra

VELIKA GALA PREDSTAVA

s tukaj še ne predvajanim sporedom — Vsak večer ob 8. uri ob nedeljah in praznikih popoldne ob 4. uri in zvečer ob 8. uri.

228

JOSIP TSCHELIGI

PIVOVARNA

MARIBOR

2270

PERHAVEC & VALJAK

tovarna za izdelovanje likerjev, desertnih vin in sirupov
v Mariboru, Meljska cesta št. 3

Priporoča za nastopajočo jesensko dobo zlasti svojo veliko zalogo **izbornega vermuta**, ki je priporočljiv zlasti rekonvalescentom in je splošno davno znano krepilno kakor tudi zdravilno sredstvo proti različnim notranjim boleznim.

2060

ŠERCER IN DRUG

zaloga pohištva in mizarstvo
Maribor, Vetrinjska ulica št. 2 in 3

2248

se cenjenemu občinstvu priporoča
za nabavo pohištva. Znižane cene!

Moje znano dobro

kislo zelje

se od danes naprej spet dobi
v trgovini

2267

I. SIRK Glavni trg.

TRGOVINA STEKLA IN PORCELANA
steklarska delavnica

Cene nizke!

Postrežba solidna!

Edina slovenska tvrdka te stroke
v Mariboru.

IVAN KOVAČIČ

MARIBOR

Koroška cesta št. 10

180

V KAVARNI 'FRANKOPAN'

je zopet vsak dan prijeten KONCERT na glasovirju. Kakor znano, so cenjenemu občinstvu na razpolago lepo opremljeni lokali s krasno klubsko sobo in je kavarna najugodnejši prostor za rendez-vous-e. Najboljše vino v steklenicah po 15, 20 in 30 din. Solidna postrežba. Številnega obiska prosi — **IVAN KOKOL**. 1707

Tovarna kanditov

Fr. Rozman & Co.

Maribor, Aleksandrova c. 57

priporoča svoje priznane dobre bonbone

Volna, trikotaža, perilo, nogavice, dežnike, palice, kovčke, ročne torbice, parfumerija, galanterija, drobnina, igrače, ženske potrebščine itd.

Vse potrebščine za šivilje in krojače po najnižjih cenah.

GASPARI IN FANINGER, MARIBOR

Aleksandrova cesta šte. 23

Velika izbira! Solidne cene!

Glace, triko in pletene rokavice in nogavice

za jesen in zimo kupite najcenejše v specialni zalogi rokavic in nogavic

1914

Franc Podgoršek, Slovenska 7.

KLUB-BAR

1. oktober 1.

mednarodna plesna revija — izvajajo jo

2 HARALDS 2 VALERO 2

MARGIT MOSE

Emmy SCHWARZ

Anny LISSOM

????

Začetek ob 10. uri

Vstop prost.

15. oktobra

- eksotični plesi -

15. oktobra

= Mara MANDELIN =

2148

MARIBORSKA MEHANIČNA
TKALNICA IN APRETURA

DOCTOR IN DRUG

2273

SANATORIJ

MARIBORU

Privatna klinika z najmodernejšimi napravami na polju zdravstva. Sprejmejo se vsi bolniki razven umobolnih in takih z nalezljivimi boleznimi

2247

Prosta izbira zdravnikov

Cene: I. razred Din 160.—, II. razred Din 120.—, III. razred Din 85.—.

== Prospekti na zahtevo! ==

Pristopajte CMD!